

gennem en Grundlovsforandring, var Grunden dels den, at man herved bevarede det hidtidige velkendte, af mange foretrukne System, dels den, at der derved skabtes en Mulighed for i hvert Fald fra det andet Valg at opnaa et retfærdigt Grundlag for Vælgernes Stemmevægt. Netop for ikke at afskære denne Mulighed holdt vi paa, at Grundlovens Færdiggørelse burde vente paa Valgloven. Dette er egentlig mit Svar til de Bemærkninger, som i saa Henseende blev fremsat af det ærede 9de Medlem for 2den Kreds, og hvis det ærede Medlem ikke er tilfreds dermed, skal jeg henvise ham til de Bemærkninger, der fulgte det oprindelige Lovforslag. Der staar deri følgende: „Medens Afsnit B. i det foreliggende Lovforslag som anført tilsigter at gennemføre en endelig Revision af Valgloven, er det med Bestemmelserne i Forslagets Afsnit A. alene Hensigten at foretage de Ændringer i Valgloven, der kan gennemføres indenfor de ved den gældende Grundlov givne Rammer. Man er herved bundet ved den i Grundloven af 1915 fastsatte Begrænsning i Antallet af Folketingets Medlemmer, og den Forøgelse af Tillægsmandaterne, der i og for sig straks er påkrævet, vil derfor ikke kunne finde Sted forinden Grundlovsændringen“. Derimod vilde Forslaget under Forudsætning af Vedtagelse af Afsnit B. ud fra det Grundlag, det var stillet paa, give en retfærdig Løsning fra det andet Valg, en Løsning, som aldeles ikke opnaas ved det af Venstre nu stillede Ændringsforslag.

Men for at vende tilbage til min egentlige Redegørelse holdt Venstre og det konservative Folkeparti jo fast paa, at Grundloven skulde gøres færdig — det vil, paa det Tidspunkt, sige, skulde strande —, og det med en Stædighed, som vilde være beundringsværdig, hvis Formaålet ikke var og ikke senere har vist sig at være saa urimeligt. Nu kunde man vistnok rejse det Spørgsmaal, om ikke det konservative Folkeparti i høj Grad fortryder denne sin Stædighed den Gang, der kun har ført til en Række Besværligheder for Vedtagelsen af denne Valglov og endvidere til, at vi nu skal have 3 Valg i Stedet for, at vi ellers kunde have nøjedes med 2. Men som Sagen er kommet til at ligge, med Grundlovsforslagets Stranding og Bortfald af daværende Indenrigsminister Rodes Valglovsforslag B., saa havde Forslag A., der nu er accepteret af Venstre, ingen Interesse for os. Venstre har — det skal indrømmes — gjort Tilløb paa

Tilløb til Indrømmelser, først til os og senere til de Konservative. Men nu, da Venstre endelig springer over Snoren, saa er alle Tilskuerne gaaet. Intet af de andre Partier vil, som Sagen foreligger nu, kunne acceptere det oprindelige Forslag A., af de Grunde, jeg nys nævnedes. Det er ganske udelukket ved den af Venstre anviste Vej at opnaa et retfærdigt Grundlag ikke alene ved det første, men ogsaa ved senere Valg. Og vi anser navnlig disse 2—3 første Valg, for at være af en saadan Vigtighed, at vi i første Række maa stille Krav om en Valglov, der muliggør, at hver Stemme i Landet faar samme Vægt, og at hvert Parti faar hverken mere eller mindre end det Antal Mandater, det har Krav paa efter sin Styrke i Befolkningen. Paa dette Krav har vi stadig staaet fast, og i samme Øjeblik, der viste sig Mulighed for og Vilighed til at imødekomme Ønsker om en saadan retfærdig Valglov, i samme Øjeblik har vi fra vor Side altid været rede til at gaa denne Vej. Alle Paastande, særlig i Pressen, om det modsatte tilbageviser jeg som ganske usandfærdige. Da det af det konservative Folkeparti fremsatte Forslag, ændret og nærmere bearbejdet, som det er blevet, af tidligere Indenrigsminister Rode og gennem Ministeriet, netop bød et Grundlag for et forholdsmæssigt Valgresultat, endda allerede ved det allerførste Valg, saa har vi, som Situationen laa, ikke alene kunnet, men ogsaa maattet slutte os til dette Forslag, uanset at man derved er kommet ind paa et nyt System: Opstilling i Enmandskredse, men Valg i Amts- eller større Kredse, et System, som rent teknisk og politisk baade har Fortrin og Mangler sammenlignet med det nugældende; det indrømmer jeg, selv om jeg ikke er i Stand til at skildre Manglerne i saa grelle Farver, som det ærede 9de Medlem for 2den Kreds. Jeg vil overhovedet ikke paa dette Trin af Forhandlingerne — og efter det, der er anført af Flertallets Ordfører ved anden Behandling — gøre nærmere Rede for vort Syn paa disse forskellige Fortrin og Mangler, men vil kun tilføje, at vi uanset vor Tilslutning til Forslaget kunde have ønsket adskillige Ændringer i det, og navnlig kunde vi have ønsket, at Hovedstaden fik nogle flere Suppleringsmandater, hvad der efter en retfærdig Afvejelse vilde have tilkommet den. Men jeg skal ikke opholde mig ved disse mere underordnede Spørgsmaal.

Jeg vil slutte med at anbefale de af